

КОМИСИЈА ЗА ПРАВНА ПИТАЊА ФУДБАЛСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

ПРАВНО МИШЉЕЊЕ ФК ПАРТИЗАН

у вези са писаном иницијативом ФК Црвена звезда од 22. априла 2019. године

Уважени чланови Комисије,

ФК Партизан има част и задовољство да изнесе правно мишљење и званичан став у вези са захтевом ФК Црвена звезда за "званично признавање освојене титуле шампиона Србије из 1946. године као титуле националног ранга".

У правном образложењу нашег става, настојаћемо да ово писано излагање поделимо у три поглавља.

Прво поглавље ће се, тако, бавити уставноправним, политичким и спортским развојем и положајем државе Србије и покрајине Војводине у односу на Демократску Федеративну Југославију (ДФЈ) и Федеративну Народну Републику Југославију (у даљем тексту ФНРЈ) у раздобљу 1944-1947. година.

Друго поглавље за циљ ће имати анализу оснивања релевантних спортских савеза на овим територијама, њиховог рада и организације првог државног првенства ФНРЈ односно такмичења која су овом првенству претходила.

Најзад, у трећем поглављу изнећемо закључни став на основу историјских, правних, компаративних, логичких и чињеничних аргумената, којима ћемо обухватити ову историјскоправну анализу.

I

Историјски и уставноправни оквир

У свом допису ФК Црвена звезда превасходно настоји да објасни како "из одговарајућих разлога о којима нећемо сада дискутовати Аутономна покрајина Војводина је на самом почетку нове власти и нове државне организације а на крају Другог светског рата и у прве две послератне године, имала статус као и свака друга Народна Република у саставу ФНРЈ а када су у питању спортске активности и организација спортских такмичења".

Полазећи од претпоставке да су чланови Комисије пажљиво читали образложење ФК Црвена звезда, може се уочити да се потписник тог писмена бави положајем АП Војводине на један потпуно произвољан, површан, историјски неутемељен и правно неразумљив начин. Упркос чињеници да је мотив за све ово осујећење правног основа за иницијативу ФК Спартак из Суботице која би била у идентичној равни са иницијативом ФК Црвена звезда, потписник се тешком муком упиње да одбрани став да Војводина у послератне две године фактички није део Србије и да су њена такмичења у потпуности одвојена и независна од такмичења у Србији.

Међутим, ствари стоје дакако другачије.

Војводина у састав Србије први пут формално улази одлуком Велике народне скупштине одржане у Новом Саду, 25. новембра 1918. године. Суштински, овом присаједињењу Бачке, Баната, Барање и Срема Краљевини Србији, претходио је низ разговора, политичких припрема и један основни размимоилажући проблем: једна група српских политичара, углавном демократа, држала је да се Војводина ваља присајединити директно будућој Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца (СХС) и то претходно ушавши у састав Државе Словенаца, Хрвата и Срба, основане 29. октобра у Загребу, а која би тако ушла у састав нове државе.

Међутим, захваљујући превасходно угледном српском политичару радикалу Јаши Томићу, преовладао је став да Банат, Бачка, Барања и Срем, будући да у њима релативну већину имају Срби, треба да се прво присаједини Србији па са Србијом да уђе у заједничку државу.

Тако је Велика народна скупштина Срба, Буњеваца и осталих Словена у Бачкој, Банату и Барањи (уз присуство 757 изабраних делегата), 25. новембра 1918. године усвојила две резолуције којима је одлучено да се Банат, Бачка и Барања, у границама које повуче Антантина балканска војска, отцепљују од Угарске, на основу начела самоопредељења и присаједињују Краљевини Србији.¹

У периоду до 6. априла 1941. године, Војводина је у саставу Србије и Краљевине СХС а потом и Краљевине Југославије. Од слома Краљевине Југославије до 1944. године територија Војводине била је подељена на окупационе зоне које су контролисале нацистичка Немачка и њена два савезника, Мађарска и тзв. Независна Држава Хрватска (НДХ). Тако је Хортијева Мађарска анектирала Бачку и Барању а НДХ Срем. Остатак територије је био под директном немачком командом.

У току (од 1943. године) и након окончања ратних дејстава на територији Војводине делује Покрајински народноослободилачки одбор.

Сада долазимо до централног дела анализе даљег уставноправног положаја Војводине.

Прва скупштина представника народноослободилачких покрета одржана је у тек ослобођеном Београду, 9. новембра 1944. године, под именом Велика антифашистичка скупштина народног ослобођења Србије (ВАСНОС). Изасланик Покрајинског народноослободилачког одбора се на овој скупштини изјаснио "да се народ Војводине на разним скупштинама и конференцијама изјаснио за аутономну покрајину Војводину у саставу једне федералне јединице."²

Већ 6. априла 1945. године пленум Главног народноослободилачког одбора Војводине дефинише и која је то федерална јединица: "Војводина има да буде у саставу федералне јединице Србије".³

Током Трећег заседања Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије (АВНОЈ) 30. и 31. јула 1945. године, једногласно је усвојен предлог Скупштине изасланика народа Војводине АВНОЈ-у да се Војводина припоји федералној Србији.⁴

¹ Љ. Кркљуш, *Правна историја српског народа*, Београд 2016, 288-289; Д. Јанковић, М. Мирковић, *Државноправна историја Југославије*, Београд 1984, 362.

² Ј. Стефановић, *Уставно право Југославије и компаративно право*, Загреб 1965, 291.

³ Ј. Попов, "Главни Народноослободилачки одбор Војводине 1943-1945.", *Институт за изучавање историје Војводине* 3/1974, 411.

⁴ Љ. Кркљуш, *Одабрани извори из правне историје српског народа*, Нови Сад 2003, 405.

ПРИЛОГ 1

Одабрани извори из правне историје српског народа

Предлог Скупштине изасланика народа Војводине АВНОЈ-у да се Војводина припоји федералној Србији

(31. јул 1945)

Антифашистичком већу народног ослобођења Југославије
Прва скупштина изасланика народа Војводине поздравља и слаже се са изјавом коју су делегати Главног народноослободилачког одбора Војводине дали на ванредном заседању народне скупштине Србије о прикључењу Аутономне Војводине федералној Србији. Зато изасланици народа Војводине моле АВНОЈ да изађе у сусрет жељама народа Војводине и да донесе одлуку о прикључењу Аутономне Војводине федералној Србији.

У Новом Саду, 31. јула 1945. године

Прва скупштина изасланика народа Војводине

Секретар
др С. Кузмановић, с. р.

Претседник
А. Шевић, с. р.

Претседник: Чули сте предлог Прве скупштине изасланика народа Војводине. О овоме предлогу гласаће се као о предлогу резолуције са да или не, устајањем и седењем. Питам народне посланике да ли примају предлог о прикључењу Аутономне покрајине Војводине федералној Србији. (Једнодушни одзив: Примамо!). Објављујем да је Антифашистичко веће народног ослобођења Југославије једногласно прихватило одлуку Прве скупштине изасланика народа Војводине о прикључењу Аутономне покрајине Војводине федералној Србији.

Војводина ће се прикључити федералној Србији у границама које ће одредити Привремена народна скупштина посебним законом.

(Треће заседање АВНОЈ-а и заседање Привремене народне скупштине, стенографске белешке, Београд, 122-123)

РЕЗОЛУЦИЈА ОБЛАСНЕ СКУПШТИНЕ

КОСОВА И МЕТОХИЈЕ О ПРИКЉУЧЕЊУ КОСОВА И МЕТОХИЈЕ ФЕДЕРАЛНОЈ СРБИЈИ

(9. јул 1945)

Обласна народна скупштина Косова и Метохије утврђује радосну чињеницу да су се прилике у области средиле и нормализовале у толикој мери да се могао развити повољан рад на разним пољима

405

Одмах затим, 3. септембра 1945. године,

Председништво Народне скупштине Србије донело је Закон о установљењу и устројству аутономне покрајине Војводине.

Војводина је, према овом закону, саставни део Србије. Све власти у Војводини, у смислу овог закона, раде на основу закона Федералне Србије (ФС) и Демократске Федеративне Југославије (ДФЈ).⁵

Будући да се у овом периоду и даље одржава тзв. уставни провизоријум, први устав који ће уједно дефинисати и састав и органе власти заједничке поратне државе, донет је 31. јануара 1946. године и то под називом

Устав Федеративне Народне Републике Југославије.

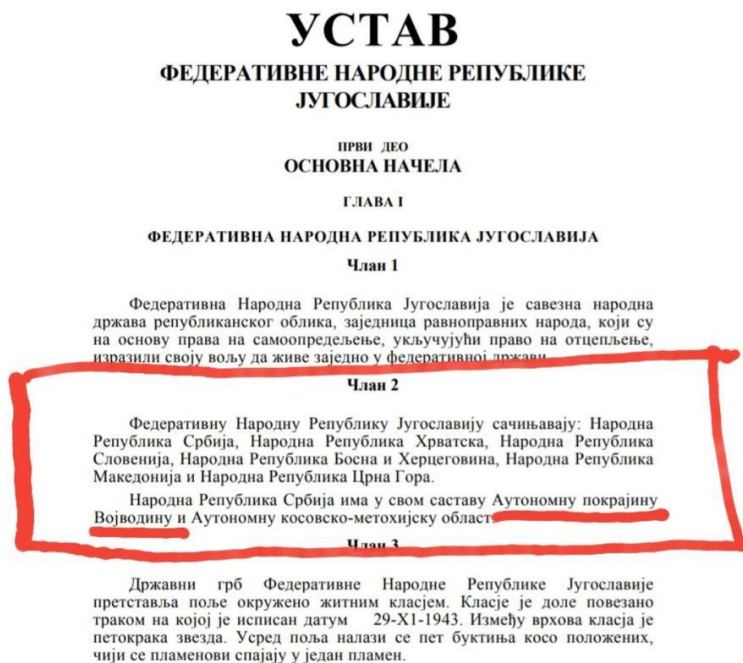
Овај устав, на снази у време одигравања свих такмичења у Србији и ФНРЈ, предвидео је у чл. 2. да Федеративну Народну Републику Југославију сачињавају: НР

⁵ Вреди напоменути да се на једнак начин поступило и са присаједињењем Косова и Метохије, Ј. Стефановић, 293.

Србија, НР Хрватска, НР Словенија, НР Босна и Херцеговина, НР Македонија и НР Црна Гора.

Дакле, Србија је, према овом члану Устава ФНРЈ конститутивна (федерална) јединица заједничке државе, уз осталих пет. Нема ни говора о постојању засебних конституенти у виду Војводине и Косова и Метохије, већ се они посматрају као интегрални део Народне Републике Србије, инсистирајући да НР Србија има у свом саставу (подвукао В. Вулетић) Аутономну покрајину Војводину и Аутономну косовско-метохијску област.

ПРИЛОГ 2

Истини за вољу, ови ентитети имају извесну аутономију, међутим, изразито оивичену Уставом ФНРЈ и Уставом Србије што предвиђа чл. 104. овог Устава, инсистирајући да аутономна покрајина односно област може имати само Статут (а не Устав, као свака друга федерална јединица) и

то га мора донети у сагласности са републичким Уставом и Уставом ФНРЈ а потврђује га Народна скупштина републике.

ПРИЛОГ 3

ГЛАВА XI

ОРГАНИ ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ АУТОНОМНИХ ПОКРАЈИНА И АУТОНОМНИХ ОБЛАСТИ

Члан 103

Права и делокруг аутономије аутономних покрајина и аутономних области одређују се Уставом републике.

Члан 104

Статут аутономне покрајине односно аутономне области доноси у сагласности са Уставом ФНРЈ и Уставом републике највиши орган државне власти аутономне покрајине или аутономне области, а потврђује га Народна скупштина републике.

Члан 105

Највиши орган државне власти аутономне покрајине јесте Народна скупштина аутономне покрајине, коју бирају грађани аутономне покрајине на време од три године и која се састаје према одредбама Устава републике.

Народна скупштина аутономне покрајине бира Главни извршни одбор аутономне покрајине као свој извршни и управни орган.

Члан 106

Највиши орган државне власти аутономне области јесте Обласни народни одбор, који бирају грађани аутономне области на време од три године и који одржава своје скупштине према одредбама Устава републике.

Обласни народни одбор бира Обласни извршни одбор као свој извршни и управни орган.

ГЛАВА XII

Делује, рекли бисмо, гротескно али, на жалост, и потпуно правно неуро, нетачно и последично опасно истицати оно што истиче потписник писмена ФК Црвена звезда да је "Аутономна покрајина Војводина на самом почетку нове власти и нове државне организације а на крају Другог светског рата и у

прве две послератне године, имала статус као и свака друга Народна Република у саставу ФНРЈ а када су у питању спортске активности и организација спортских такмичења".

Изгледа нам готово невероватно да потписник писмена ФК Црвена звезда не разуме супремацију устава као највишег правног акта, закона који мора бити у потпуној сагласности са уставом и свих подзаконских аката, укључујући обавезно и све спортске одлуке, уредбе и организације, па се усуђује да на овако историјски фалсификован начин карактерише положај Војводине у Србији. Можда баш зато потписник писмена ФК Црвена звезда истиче "како не би дискутовао о одговарајућим разлозима" за своју правно бласфемичну тврдњу.

ФК Партизан држи да, уколико не пружи одговарајуће доказе у прилог овако сецесионистички мотивисаној тврдњи, а све у служби тобож доказивања да ФК Спартак из Суботице (о чему ће касније бити детаљно речи) нема право да поступи по истом правном основу као и ФК Црвена звезда, потписник писмена ФК Црвена звезда апсолутно не познаје ни историју свог народа ни уставни развитак наше државе.

II

Прво државно фудбалско првенство ФНРЈ и квалификациона такмичења која су му претходила

Тамо где завршава непознавање уставноправне историје Србије, почиње умишљајни покушај да се фалсификује развој спортског, фудбалског живота у послератној Србији.

Тако потписник писмена ФК Црвена звезда наводи "да је на Конференцији Фискултурно-спортског одбора Србије која је одржана 29. априла 1945. године представник Аутономне покрајине Војводине био присутан у својству госта".

Потписник писмена ФК Црвена звезда вероватно жели да укаже на то да је, будући да је представник АП Војводина био присутан на овој Конференцији у својству госта, Војводина, у ствари, потпуно независна од остатка Србије у политичком, правном и спортском оквиру, свесно или из незнања пренебрегнувши да је у то време једино као гост представник АП Војводина и могао да буде присутан, будући да ће у састав Србије Војводина формално поново ући тек 31. јула 1945. године на напред већ детаљно описан начин.

Новој револуционарној власти ДФЈ није падало на памет, премда је била револуционарна, да не поштује формалне оквире уставноправног положаја федералне Србије па је сасвим логично да је представник Војводине 29. априла 1945. гост на поменутој Конференцији.

Потписник писмена ФК Црвена звезда се не задовољава тиме. Иде и корак даље. Објашњава нам, у жељи да Војводину не посматрамо као саставни део Србије, да је "потпуно независно од Фискултурног савеза Србије у мају 1945. године основан Фискултурни одбор Војводине (ФИСОВ) који је фебруара 1946. године преименован у Фискултурни савез Војводине (ФИСАВ)". Овој чињеници следствено се наводи једна потпуно невероватна, нетачна и необјашњива оцена да како "је ово спортско тело у својој надлежности имало организацију свих спортских активности на територији АП Војводина тако да поменута надлежна спортска тела НР Србије нису имала никакву ингеренцију над овим телом нити над организацијом спортских такмичења на нивоу АП Војводине."

Ово не само да није тачно већ ће се у наставку ове анализе показати да је реч о једној сецесионистичкој и фалсификаторској оцени потписника писмена ФК Црвена звезда, па би, следећи његову логику, данашњи Фудбалски савез Београда могли да дефинишемо као савез једног независног града над којим данашњи Фудбалски савез Србије (ФСС) нема баш никакву ингеренцију, као и данас постојећи Фудбалски савез Војводине (као следбеник Фискултурног савеза Војводине) указује да је Војводина независна и да ФСС ни над овим телом нема никакву ингеренцију.

Међутим, позабавимо се сада првим такмичењима која су одржана на тлу послератне Србије и ФНРЈ.

Тзв. први шампионат о којем говори потписник писмена ФК Црвена звезда истичући, при том, да је Војводина на њему учествовала као федерална јединица, није био клупски шампионат већ једно седмодневно куп такмичење (играло се одмах четвртфинале, па полуфинале и финале) од 3. до 9. септембра 1945. године у којем је учествовала и Југословенска армија, будући да ФК Партизан тада још није основан.

Следећи логику потписника писмена ФК Црвена звезда, чини се да је и Југословенска армија била једна федерална јединица у овом својеврсном експерименталном куп такмичењу које ће, у ствари, претходити првом шампионату ФНРЈ 1946/47. године.

Најзад о првенству НР Србије 1945/46. године.

Ово такмичење је започело утакмицама у првенству Београда (што неодољиво, следећи логику потписника писмена ФК Црвена звезда, поставља упит како је могуће да постоји првенство Београда који је саставни део НР Србије) као квалификационо и "уливно" у даље фазе квалификационих такмичења.

Финалном делу првенства Београда претходе такође квалификационе и уливне утакмице округа распоређених у квалификационе групе:

А) ЧЕТИРИ КВАЛИФИКАЦИОНЕ ЗОНЕ (двоструки куп систем)

Зона 1- победник Железничар (Смедерево)
(Победници округа: Шабац, Ваљево, Пожаревац и Београд)

Полуфинале:

Раднички (Шабац) - Будућност (Ваљево) 2:0 и 3:2

Рудар (Костолац) - Железничар (Смедерево) 0:2 и 3:3

Финале:

Железничар (Смедерево) - Подриње (Шабац) 1:1 и 2:1

(Раднички је променио име у Подриње)

Напомена:

- Раднички је некадашња (и будућа) Мачва (Шабац)
- Железничар (Смедерево) се крајем маја спојио са Металцем и основали су Јединство.

Зона 2: - победник Борац (Чачак)

(победници округа: Крушевац, Јагодина, Чачак и Ужице)

Полуфинале:

Закић (Крушевац) - Полет (Јагодина) 2:2 и 1:2

Борац (Чачак) - Слобода (Ужице) 4:0 и 1:1

Финале:

Борац (Чачак) - Полет (Јагодина) 6:1 и 2:3

Напомена: Закић се фузионисао са Бацом па је настао Напредак (Крушевац)

Зона 3: - победник Железничар (Ниш)

(победници округа: Ниш, Прокупље, Зајечар и Пирот)

Железничар (Ниш) – Каћуша (Куршумлија) 3:1 и 1:1

Бор - Раднички (Пирот) 3:2 и 1:0

Финале:

Бор - Железничар (Ниш) 1:2 и 1:0

Напомена: У неким изворима се Каћуша (Куршумлија) назива Косаница.

Зона 4: - победник Раднички (Крагујевац)

Победници округа: Врање, Лесковац, Крагујевац и победник из меча првака Санцака (Нови Пазар) и Космета (Јединство из Приштине).

Полуфинале:

Коста Стаменковић (Лесковац) – Симо Погачаревић (Врање) 3:0 и 3:0 (без борбе) Радник (Крагујевац) - Јединство (Приштина) 3:3 и 3:0

Финале:

Раднички (Крагујевац) - Коста Стаменковић (Лесковац) 2:1 и 2:1

Б) ПРВЕНСТВО БЕОГРАДА - ЕЛИМИНАЦИОНА ФАЗА (30. септембар 1945 - 25. новембар 1945. године):

У елиминационој фази је играло 15 клубова (две групе по једноструком лига систему).

Група “Сава“

1 Раднички 6 4 2 0 35:9 +26 10

2 Београд 6 4 1 1 23:16 +7 9

3 Поштар 6 3 1 2 16:14 +2 7

4 Ботип 6 3 0 3 25:15 +10 6
5 Бродарац 6 3 0 3 12:12 0 6
6 Грађевинац 6 1 1 4 7:28 -21 2
7 Космај 6 0 1 5 7:31 -24 1

Напомена:

- У завршницу су се пласирали - директно: Раднички и Београд
- Поштар – није успео и Ботип – успео, играли додатне квалификација

Група „Дунав“

1 Црвена звезда 7 6 1 0 68:7 +61 13
2 Металац 7 6 1 0 36:5 +31 13
3 Борац 7 5 2 0 19:12 +7 10
4 Графичар 7 3 1 3 12:21 -9 7
5 Слобода 7 2 1 4 9:23 -14 5
6 Дрводељац 7 1 1 5 19:24 -5 3
7 Врачар 7 1 1 5 10:40 -30 3
8 Железничар 7 1 0 6 8:49 -41 2

Напомена:

- У завршницу су се пласирали - директно: Црвена звезда и Металац
- Борац –успео и Графичар – није успео, играли додатне квалификације

Квалификације - први круг

(између новоформираних клубова и четвртопласираних екипа из двеју квалификационих група)

Графичар - Милиционар 1:4

Студент - Ботип 1:4

Квалификације - други круг

(победници првог круга против трећепласираних екипа из квалификационих група)

Ботип - Поштар 4:1

Борац - Милиционар 3:0

Финале:

Борац - Ботип 5:0

Напомена: У завршницу лиге НР Србије се пласирао Борац.

Последњи члан финалне групе добијен је у финалу првенства Земуна Сремац - Спарта 1:0.

Крајем 1946. године Сремац се спојио са Спартом у Јединство.

Прваци округа:

(зона 1)

- Шабачки: Раднички (Шабач)
- Београдски: Железничар (Смедерево) у финалу је победио Јасеницу (Смедеревска Паланка) са 4:0 и 7:0
- Ваљевски: Будућност (Ваљево)
- Пожаревачки: Рудар (Костолац)

(Зона 2)

- Крушевачки: Закић (Крушевац)
- Јагодински: Полет (Јагодина)
- Чачански: Борац (Чачак)

- Ужички: Слобода (Ужице)
(Зона 3)
- Зајечарски: Каћуша (Куршумлија)
- Пиротски: Раднички (Пирот)
- Нишки округ: Железничар (Ниш) у финалу је победио Напредак из Алексинца са 1:0 и 2:0
- Прокупски: Бор
(Зона 4)
- Крагујевачки округ: Радник (Крагујевац), у финалу је победио 21.октобар са 3:2
- Врањски: Симо Погачаревић (Врање)
- Лесковачки: Коста Стаменковић (Лесковац)
- Санџак (Рашка област): Нови Пазар
- Косово и Метохија: Јединство (Приштина)

Дакле, види се да је **ФК Црвена звезда** обезбедила као прва у својој квалификационој групи учешће на финалном делу Првенства Београда.

В) ФИНАЛНИ ДЕО ПРВЕНСТВА БЕОГРАДА (17. март 1946 - 5. мај 1946. године):

Одигран је по једноструком бод систему.

Учесници:

- Две првопласиране екипе првенста Београда
- Победници квалификација (четири зоне)

1 Металац 5 4 1 0 19:2 +17 9
2 Црвена звезда 5 4 1 0 15:3 +12 9
3 Београд 5 2 1 2 6:10 -4 5
4 Борац 5 2 1 2 6:12 -6 5
5 Раднички 5 1 0 4 4:16 -8 2
6 Сремац 5 0 0 5 4:11 -7 2

Напомена: Металац првак, захваљујући бољој гол-разлици и Црвена звезда су се пласирали за првенство Србије

Најбољи стрелац: Листа стрелаца: Аранђеловић Аца (Металац) 7 голова

Г) ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ (ЗАВРШНИЦА, 19. мај 1946 - 30. мај 1946. године):

Састав лиге:

- Металац и Црвена звезда - две првопласиране екипе са првенства Београда, директан пласман
- Железничар (Смедерево), Борац (Чачак), Железничар (Ниш) и Раднички (Крагујевац) – победници квалификација по зонама

Лига је играна по једноструком бод систему. Постигнути су резултати:

1. коло (19.5.):
Металац - Раднички 1:1
Борац - Црвена звезда 2:1
Железничар (Ниш) - Јединство 1:0

2. коло (26.5.):

Металац - Железничар (Н) 1:2

Јединство - Борац (Чачак) 1:1

Раднички - Црвена звезда 1:2

3. коло (9.6.):

Железничар (Н) - Раднички 0:3

Борац - Металац 0:3

Црвена звезда - Јединство 8:0

4. коло (16.6.):

Раднички - Јединство 0:2

Железничар (Н) - Борац 4:2

Металац - Црвена звезда 0:1

5. коло (30.6.):

Црвена звезда - Железничар (Н) 4:1

Јединство - Металац 0:7

Борац - Раднички 0:4

1 Црвена звезда, Београд 5 4 0 1 16:4 +12 8

2 Железничар, Ниш 5 3 0 2 8:10 -2 6

3 Металац, Београд 5 2 1 2 12:4 +8 5

4 Раднички, Крагујевац 5 2 1 2 9:5 +4 5

5 Борац, Чачак 5 1 1 3 5:13 -8 3

6 Јединство. Смедерево 5 1 1 3 3:17 -14 3

Напомена:

- Црвена звезда (Београд) и Железничар (Ниш) су се пласирали у Прву савезну лигу – директно
- Металац је играо квалификације – успео.

Пре него се позабавимо релевантним спортским одредбама које доказују да је цело ово такмичење било, у ствари, квалификационо за Први шампионат ФНРЈ 1946. године, укажимо и на ове чињенице:

ФК Црвена звезда је одиграла 7 утакмица у првој фази првенства округа Београда, група „Дунав“ (од 30.09.1945. до 25.11.1945.), затим још 5 утакмица на финалном делу првенства Београда (од 17.03. до 05.05.1946.) и напослетку још 5 утакмица завршног првенства НР Србије (од 19.05. до 30.06. 1946.).

То су три турнира по једноструком бод систему, са укупно одиграних 17 утакмица против укупно 14 екипа (будући да је против Металца играла укупно 3 пута - на сваком турниру, а против Борца 2 пута - на другом и трећем турниру).

Укупно време трајања ова три турнира је износило отприлике 5 месеци (2 месеца + 1,5 месец + 1,5 месец).

Овакав систем такмичења „на локалу“ неодољиво подсећа по свему на **класично куп такмичење**, у ком се полази од најнижег ранга, па најбољи иду „горе“ и напредују ка **завршници која се игра по једноструком бод систему**.

Подсећамо да у **свим шампионатима наше државе од првог 1946. до последњег 2018. важи двоструки бод систем**.

Укажимо, при том, да је **ФК Спартак из Суботице у свом квалификационом такмичењу играо по двоструком бод систему**:

Д) В О Ј В О Д И Н А

Подељена у две групе (Север и Југ) са по шест екипа. Играло се двокружно по бод-систему. Победник је, после квалификација, играо у Првој савезној лиги ФНРЈ 1946.

Северна група

Квалификације за попуну лиге:

Текстилац (Озаци) – Јединство (Сента) 0:4 и 2:7

1	Спартак, Суботица	10	9	0	1	38:15	+23	18
2	Железничар, Петровград	10	6	0	4	23:21	+2	12
3	Раднички, Петровград	10	5	1	4	22:18	+4	11
4	Слобода, Суботица	10	4	0	6	30:28	+2	8
5	Раднички, Сомбор	10	3	0	7	20:36	-16	6
6	Јединство, Сента	10	2	1	7	12:27	-15	5

Напомена:

- Град Петровград је 2. октобра 1946. године добио ново име - Зрењанин.
- Раднички и Обилић фузионисали су се 11. октобра 1946. године и узели име - Зрењанин
- Спартак из Суботице, обновљени ЖАК је убрзо узео име по народном хероју Јовану Микићу - Спартаку

Јужна група

Квалификације за попуну лиге:

Јединство (Нови Сад) – Раднички (Инђија) 4:1 и 1:5

1	Војводина, Нови Сад	10	8	0	2	33:11	+22	16
2	Слога, Панчево	10	7	1	2	24:13	+11	15
3	Раднички, Инђија	10	2	4	4	19:25	-6	8
4	Раднички, Нови Сад	10	3	2	5	12:25	-13	8
5	Војводина, Вршац	10	3	1	6	13:18	-5	7
6	Грађански, Ср. Митровица	10	2	2	6	9:18	-9	6

Финале првенства Војводине (14. и 21. јула 1946. године):

Спартак (Суботица) – Војводина (Нови Сад) 2:0 и 2:0

Напомена: ФК Спартак (Суботица) се квалификовао за Прву савезну лигу

Који су разлози који нас опредељују у ставу да је Првенство НР Србије 1946. године ништа друго до квалификационо такмичење за Први шампионат ФНРЈ 1946. године?

Фискултурни савез Југославије (ФИСАЈ) је, на својим седницама од 14. до 16. децембра 1945. године, одредио да се оснује Савезна лига која треба да стартује у августу 1946. године.

То наводи и потписник писмена ФК Црвена звезда међутим поново напомиње да ФИСАЈ "није имао никакву надлежност над фудбалским првенством НР Србије". Овај својеврсни *contradictio in adiecto*, изнова показује сву тешком муком натегнуту логику да се завршница једног квалификационог турнира прогласи за класично фудбалско првенство.

Потписник писмена ФК Црвена звезда тачно истиче да ће у Првом шампионату ФНРЈ играти првопласирани и другопласирани са такмичења у НР Србији и НР Хрватској, те прваци такмичења у Босни и Херцеговини, Словенији, Македонији, Црној Гори као и новоосновани тим Централног дома Југословенске армије, ФК Партизан.

Међутим, потписник писмена ФК Црвена звезда пропушта да објасни како је могуће да ФИСАЈ нема ингеренције над такмичењем у Србији када уређује да први и други пласирани на такмичењу у Србији играју први фудбалски шампионат? Како је могуће да, ако ФИСАЈ нема ингеренције над такмичењима у Србији и ФИСОС-ом омогућава једном тиму мимо квалификација и свих такмичења да узме учешће у првом шампионату? Зар би ФИСОС пристао на тако нешто а да је врховни и независни спортски орган над којим ФИСАЈ нема било какве ингеренције?

Шта, у ствари, говори ФИСАЈ у својој одлуци из децембра 1946. године а потписник писмена ФК Црвена звезда умишљајно прећуткује?

ПРВЕНСТВО СРБИЈЕ У ФУТБАЛУ ДО 15 МАРТА МОРАЈУ СВИ ОКРУЗИ ДАТИ СВОГ ПРВАКА

Футбалско првенство Југославије отпочеће 11 августа. Међутим, према закључку скупштине Фискултурног Савеза Југославије, до 15 јуна све републике и аутономне области морају да заврше своје првенство. Предвиђа се у лету једна сезона мировања за футбол.

У вези са горњом одредбом стручна комисија ФИСОС-а проучила је питање одигравања футбалског првенства Србије. Одлучено је да сви окрузи морају дати свога првака најдаље до 15 марта. Сам систем ових првенстава изабраће Окружни фискултурни одбори према својим приликама. Тамо где има више места и више фискултурних друштава, биће по-

венство Југославије, док ће треће пласирано друштво играти у Републичанској лиги са најбољим представницима из осталих федералних јединица, изузев оних који се такмиче у Савезној лиги.

ГОСТОВАЊЕ »МЕТАЛЦА« У ОСЈЕКУ

Футбалска екипа београдског »Металца« гостовала је за католички Божић у Осјеку где је одиграла једну утакмицу против градске репрезентације. Игра је завршена нерешеним резултатом 2:2 а »Металац« је био теренски нешто надмоћнији.

Текст из „Фискултуре“ од 6. јануара 1946, у којем се тек најављују окружна првенства и првенство Србије

одигравања футбалског првенства Србије".

Тај, према мишљењу потписника писмена ФК Црвена звезда, "независни врховни спортски орган над којим ФИСАЈ нема никакве ингеренције" одмах након одлуке ФИСАЈ-а реагује и, као орган секундарног ранга, проучава питање одигравања футбалског првенства Србије и то по упутству које је дао ФИСАЈ преко листа Фискултура, уз пречицу како да се то све оконча у року јер "уколико до 15. марта један округ не буде имао свога првака тај неће учествовати у првенству Србије и према томе неће имати ни изгледа да би доцније учествовао у првенству Југославије."

ФИСОС тако на основу табеле за јесењи део првенства Београда проглашава учеснике завршнице првенства Београда јер, у противном, Београд не би у року (до 15. марта) дао шампиона округа за републичко такмичење:

"Ускоро треба да се наставе борбе за првенство Београда у футбалу", пише Фискултура 17. фебруара 1946. године и додаје "У финалним борбама учествоваће шест друштава. Сигурни финалисти су по двојица представника јесенског дела првенства и обе

Из приложеног видимо да ФИСОС, тек након одлуке ФИСАЈ-а истиче следеће: "Футбалско првенство Југославије почеће 11. августа. Међутим, према закључку скупштине Фискултурног савеза Југославије до 15. јуна републике и аутономне области морају да заврше своје првенство. У вези са горњом одредбом стручна комисија ФИСОС-а проучила је питање

групе. То су Раднички, Београд, Црвена звезда и Металац. Петог финалисту даће земунска друштва Спарта и Сремац, који ће 10. марта одиграти две утакмице."

Надаље следи објашњење начина на који ће бити добијен шести финалиста.

Након тога следи **суштински закључак Фискултуре из 17. фебруара 1946. године:**

"После 15. марта, сви окружни прваци и првак Космета играће првенство по двоструком куп систему све док не остану последње четири екипе. Ова четири друштва и два најбоља београдска 5. маја отпочеће финално такмичење које ће се одржати по једноструком бод систему. Првенство ће се завршити до половине јуна а два првопласирана друштва учествоваће у Савезној лиги за првенство Југославије док ће трећепласирано друштво играти у Републиканској. "

Ова одлука ФИСАЈ-а, коју директно спроводи ФИСОС, затиче ФК Црвена звезда у јеку играња окружног такмичења завршнице првенства Београда. Дакле, ФК Црвена звезда већ тада, пре него што је завршила као другопласирана на свом окружном такмичењу, ЗНА да се окружна првенства играју да би се учествовало на у првенству Србије а првенство Србије да би се учествовало у првенству Југославије!

Објашњава Фискултура и **како је ФК Партизан нашао место у првом шампионату ФНРЈ:** "Војни тимови не долазе у обзир за одигравање првенства (републичких, додао В. Вулетић), пошто ће се у Југословенској армији одиграти посебно првенство".

Дакле, посебна првенства су играна на територији АП Војводине (у уставном саставу НР Србије), Истри (у уставном саставу НР Хрватске) и у оквиру Југословенске армије. Нити је организатор првог шампионата, ФИСАЈ, ова такмичења третирао равноправно са републичким, како нас у то потпуно немушто убеђује потписник писмена ФК Црвена звезда, јер би у том случају и Југословенска армија била једна од република, следећи такав накарадан ток мисли, већ је организовала једно такмичење, свој први шампионат по својим критеријумима који су следиле све ниже спортске фискултурне организационе јединице. Баш следствено томе се и може објаснити накнадни позив за учешће у том првом шампионату Понцијани из Трста и Локомотиви из Загреба. Била су то правила ФИСАЈ-а и сви остали су МОРАЛИ да их следе. Видимо, и следили су их и то беспоговорно.

Најзад ево и одредби о оснивању и структури првог фудбалског шампионата Југославије као чињеничном доказу ових тврдњи:

Наивно и веома натегнуто делује покушај да се ФИСАЈ-у негирају ингеренције над такмичењима у организацији републичких спортских (фискултурних) савеза будући да је и у НР Хрватској првак Истре добио право учешћа у првом шампионату уз прволасираног па и другопласираног са првенства НР Хрватске.

Међутим, **још једна веома интересантна чињеница није наведена од стране потписника писмена ФК Црвена звезда:** упоредо са квалификационим циклусом за поуну Прве Савезне лиге, одигравало се и **квалификационо такмичење за учешће у Другој савезној лиги.**

Претходно је одлучено је да **фудбалско првенство Србије (трећи ранг) има пет зона: Војводина, Исток, Центар, Запад, Космет.**

Најпре су организоване **квалификације за тзв. Северну групу српске лиге:**

Квалификације за задржавање статуса играли су: Јединство (Бачка Топола), Јединство (Вршац), Еђшег (Нови Сад), Зрењанин. У конкуренцији су били прваци седам група: Цемент (Беоцин), Раднички (Инђија), Спартак (Дебељача), Шести октобар (Кикинда), Јован Црвени (Стари Бечеј), Бездан, Јединство (Сента).

Квалификовали су се: Јединство (Бачка Топола), Јединство (Вршац), Еђшег (Нови Сад), Раднички (Инђија), Спартак (Дебељача), Шести октобар (Кикинда), Јован Црвени (Стари Бечеј), Јединство (Сента). Елиминисани су Бездан и Цемент.

Зрењанин је 15. јуна као домаћин изгубио од Шестог октобра 1:2. Реванш 29. јуна није игран због интеграције клубова у Зрењанину.

Потом је играна **завршница Северне групе српске лиге:**

Табела:

Слога (Нови Сад) 38, Динамо (Панчево) 33, Слобода (Суботица) 27, Срем (Сремска Митровица) 25, Милиционар (Београд) 24, Полет (Сомбор) 20, Железничар (Зрењанин) 20, Зрењанин 16, Београд 16, Еђшег (Нови Сад) 15, Јединство (Вршац) 15, Јединство (Бачка Топола) 15 бодова.

Раднички и Обилић фузионисали су се 11. октобра 1946. године и узели име - Зрењанин

Слога (шампион) и Динамо (другопласирани) пласирали су се у Другу савезну лигу ФНРЈ.

Зашто је потписник писмена ФК Црвена звезда прећутао овај податак?

Два су разлога.

Први, који указује да је заједно са војвођанским клубовима на територији АП Војводине играо и тим из Београда (Милиционар) и то у такмичењу које се официјелно звало Фудбалско првенство Србије (трећи ранг).

Други је доказ да се из овог такмичења такође омогућавала проходност у Другу савезну лигу идентично као и из Првенства Србије 1946. у Прву савезну лигу.

Следећи логички ток мисли потписника писмена **ФК Црвена звезда** сви клубови који су од 1946. до 2006. године били прваци Србије (а реч је, дакако од трећем рангу такмичења) имају право на титулу државног правака националног ранга!

ФК Спартак из Суботице је тај успех поновио и 1952. године а нпр. **шабачка Мачва** чак неколико пута (1959, 1971, 1987.).

Следствено овоме: ако је првенство Србије унутар постојеће Савезне државе ранг такмичења националног карактера, какав тврди да јесте потписник писмена **ФК Црвена звезда**, онда **ФК Спартак** има право на две титуле шампиона Србије, **ФК Мачва** из Шапца на три а за шампионе Србије ваља прогласити, између осталих, и **Слогу** из Ранковићева која се овом титулом окитила 1951. године.

Посебно занимљивом сматрамо чињеницу међу шампионима Србије из свих тих година, поред напред већ анализираног случаја **ФК Спартак** из Суботице, постоји још не мали број клубова са територије АП Војводина, који су остварили идентичан успех: зрењанински **Пролетер** (1949. и 1961. година), панчевачки **Динамо** (1955.), Бачка из Бачке Паланке (1963.), сомборски **Раднички** (1963. и 1965.), **Црвенка** (1966.) и **Нови Сад** (1968.).

Уколико је, међутим, реч о трећем рангу такмичења и квалификационом за попуну Прве и Друге савезне лиге, како потписник ове анализе тврди да јесте, нити **ФК Црвена звезда**, нити **ФК Спартак**, **ФК Мачва** из Шапца нити **ФК Слога** из Ранковићева, баш као ни сви побројани прваци Србије са територије АП Војводина (разуме се, ни сви остали клубови који су ту лигу освајали током деценија) немају правни основ за додељивање звања националног шампиона.

III Закључна разматрања

Писмено са образложењем ФК Црвена звезда које је Комисија за правна питања запримила 23. априла 2019. године, у свему садржи јако мали број чињеница и веома велики број загрцнутих закључака, правно неуког тумачења релевантних уставноправних и спортских одредаба послератне Југославије, фалсификаторски приступ и прећуткивање података од значаја за доношење адекватне одлуке.

Како другачије назвати приступ потписника писмена ФК Црвена звезда који у свом тексту надмено тврди да је је "сваком правнику познато да федералне јединице имају одређена овлашћења која им дају карактер мини држава, тј. имају своју законодавну, извршну и судску власт, укључујући и највиши правни акт који може имати једна држава, а то је Устав, па су самим тим имали легитимно право да организују своја засебна фудбалска такмичења"?

Не желећи овом приликом да подучимо потписника писмена ФК Црвена звезда о разлици између легалног и легитимног (будући да је реч о легалном, односно легалистичком приступу организацији такмичења од стране републичких фискултурних савеза) или разлици између федерације и конфедерације (јер су мини државе могуће само у лабавој конфедерацији каква је фактички Југославија постала тек Уставом из 1974. године) овом приликом желимо да му захвалимо што нам је дао драгоцен аргумент: **тачно, само државе могу имати Устав као највиши правни акт.** У овом случају федералне јединице (НР Србија ће свој Устав донети тек 1947. године) су имале своје републичке уставе који су морали бити у сагласности са Уставом ФНРЈ из 1946. године. АП Војводина, којој правно неуки потписник писмена ФК Црвена звезда даје својство засебне федералне републике, има само Статут, не и Устав и налази се у саставу НР Србије према Уставу ФНРЈ из 1946. године.

Индуктивно закључивање полази од премиса.

Ми ћемо сада поставити премисе комбинујући писмено ФК Црвена звезда и уставне одредбе из 1946. године:

А) Само државе односно федералне јединице (мини државе) имају Устав.

Б) АП Војводина по Уставу из 1946. нема Устав већ само Статут и у саставу је НР Србије.

Индуктивни закључак: АП Војводина није самостална, засебна федерална јединица већ аутономна област у оквиру НР Србије.

Трагикомично делују тескобни напори потписника писмена ФК Црвена звезда да повуче паралелу између такмичења НР Србије 1946. године у односу на прво послератно Савезно првенство Југославије 1946. и засебних лига (па и репрезентација) Енглеске, Шкотске, Северне Ирске и Велса у односу на Велику Британију.

Потписнику писмена ФК Црвена звезда би требало да буде познато да **Велика Британија уопште нема Устав *stricto sensu* већ велики број историјски доношених уставних докумената.** Један од њих је, само примера ради, онај из 1603. године којима се два одвојена краљевства Енглеска и Шкотска, **уједињују у тзв. персоналну унију** када је шкотски краљ Џејмс VI Стјуарт наследио круне Енглеске и раније у рату освојене Ирске и преместио свој двор из Единбурга у Лондон.

Како је мало простора за објашњење даљег историјског развоја ове персоналне уније, довољно је напоменути да је **свака од држава задржала у потпуности политички идентитет, законске и верске установе.**

ФК Партизан у свако доба остаје доступан потписнику писмена ФК Црвена звезда за објашњење англо-саксонског правног система који се дијаметрално разликује у односу на континентално-европски којем припада већина осталих држава Европе укључујући и ФНРЈ из 1946. и Србију из 2019. године.

Шта тек рећи за део писмена ФК Црвена звезда који паралеле проналази у тренутно нерешеном статусу Косова и Метохије па наводи да "нажалост, услед друштвено-политичких дешавања, али и државне организације федералне Србије у послератној Југославији, данас такву ситуацију имамо и на територији данашње Републике Србије, али се због велике осетљивости нећемо посебно бавити том темом."

Шта нам то поручује потписник писмена ФК Црвена звезда? Да Косово и Метохија нису саставни део Србије али да, услед велике осетљивости, он не жели да то јавно саопшти? Да ли ФК Црвена звезда поштује Резолуцију УН 1244 или држи да је Косово независна држава баш као што тврди и да је АП Војводина 1946. била независна од НР Србије?

Посебан коментар заслужује истицање паралеле потписника писмена ФК Црвена звезда са ситуацијом у Хрватској где је титула републичког такмичења из 1946. године призната као титула националног ранга тамошњем Хајдуку из Сплита? Да ли уопште говорити о хрватском приступу који негира постојање Југославије и њене ингеренције над њиховом територијом? Да ли говорити о приступу који или велича или релативизује злочин у Јасеновцу и истиче "тисућљетњу повијест хрватских краљева", приступ препун фрустрација и обележја сваког малог народа.

ФК Партизан поштује једино жељу ФК Црвена звезда да се поистовети са обележјима и приступом хрватског друштва, сматра је легитимном али не и легалном.

Потписник писмена ФК Црвена звезда, видели смо, прећутао нам је бројне податке од значаја за доношење одговарајуће одлуке.

Међутим, прећутао је и једну која је директно везана за издајаве фудбалера ФК Црвена звезда, учесника у такмичењима 1945. и 1946. године.

У својој монографији, издатој 1953. године под називом "Опет први" а коју су уредиле легенде ФК Црвена звезда (Велибор Торлак, Љубомир Ловрић, Рајко Митић, Срђан Мркушић, Бранко Станковић, Предраг Ђајић, Синиша Златковић, Миљан Зековић и Миљан Миљанић) уводна реч насловљена је "Други пут прваци", што имлицира да је ФК Црвена звезда, према овој монографији, прву титулу освојила 1951. а другу 1953. године.

Међутим, да не би било недоумица у нашој претпоставци, у одељку ове монографије "Црвена звезда кроз досадашња првенства" дат је став о Првенству НР Србије из 1946. године:

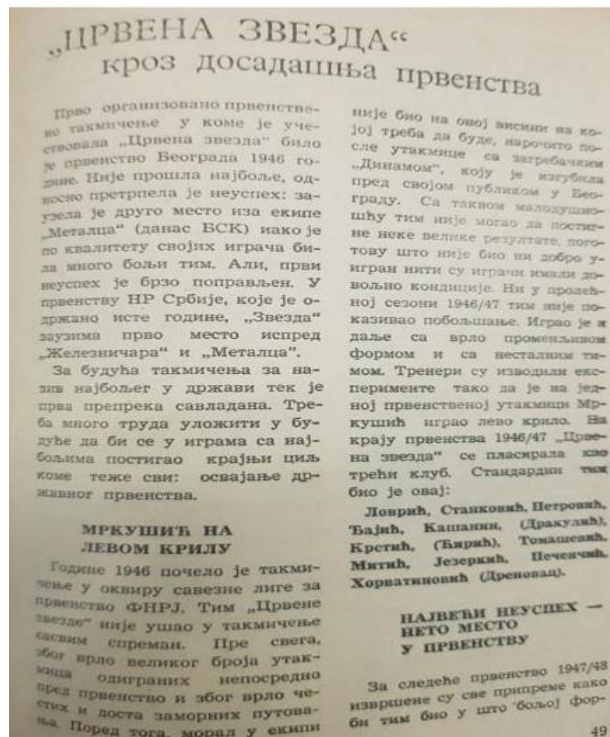
"Прво организовано првенствено такмичење у којем је учествовала Црвена звезда било је првенство Београда 1946. године. Није прошла најбоље, односно претрпела је неуспех: заузела је друго место иза екипе Металца (данас БСК) иако је по квалитету својих играча била много бољи тим. Али, први неуспех је брзо заборављен. У првенству НР Србије, које је одржано исте године, Звезда заузима прво место испред Железничара и Металца".

А онда - следи крешендо:

"За будућа такмичења за назив најбољег у држави, тек је прва препрека савладана. Треба много труда уложити у будуће да би се у играма са најбољима постигао крајњи циљ којем теже сви: освајање државног првенства."

Foto: Opet Prvi

Овоме ФК Партизан не жели ништа више да дода нити одузме. Међутим, жели да ода признање, част и искрени пијетет витешким играчима нашег највећег ривала и њиховим водећим људима којима није падало на памет да покушају да учине нешто што је покушала ова генерација управитеља ФК Црвена звезда.

Клубу славне историје, победнику Купа европских шампиона, носиоцу 29 титула националног првака једноставно не служи на част да се поиграва сенима свог Рајка Митића по којем се и стадион овог фудбалског клуба данас зове. Биће утакмица и биће дербија, биће првенстава и титула, биће и изједначавања у броју титула и преваге на једну од страна, међутим, искључиво часно.

Класични римски правник Улпијан је својевремено формулисао три животна захтева којима би ваљало да се руководимо: часно живети (*honeste vivere*), другог не штетити (*alterum non laedere*), сваком дати само оно што му истински припада (*suum cuique tribuere*).

ФК Партизан жели да верује да је свим изнетим аргументима и овом својеврсном компаративном историјско-правном студијом доказао у потпуности свој став да **ФК Црвена звезда нема правни основ за признавање титуле Првенства НР Србије из 1946. године као титуле националног ранга.**

Молим Вас да и овом приликом примите изразе нашег високог поштовања.

др Владимир Вулетић,

професор Правног факултета Универзитета у Београду
потпредседник ФК Партизан